

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

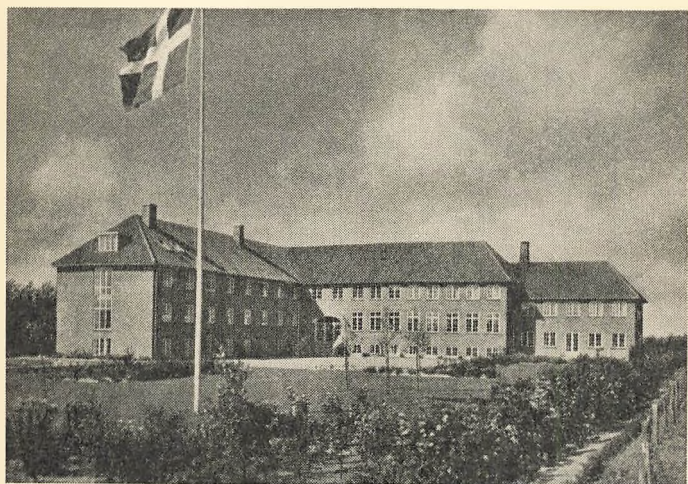
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

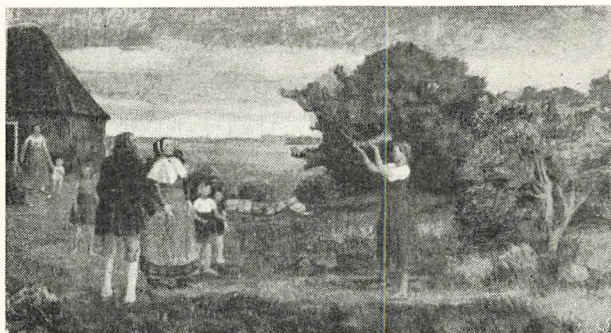

Den danske Ungdomsskole
i Højer

ÅRSSKRIFT 1952-1954

Den danske Ungdomsskole i Højer

13

ÅRSSKRIFT

1952 - 1954

1954

TH. LAURSENS BOGTRYKKERI
TØNDER

Statens pædagogiske Studiesamling
København

Billedet af *Jomfru Maria* er en del af et større maleri.

Den lille pige går for første gang alene op til templet. Bag hende står *slægten*; den følger hende med blikket. Den lever i forventningen om *Messias*, der skal komme og har fortalt Maria derom.

Øverst på trappen ved indgangen til templet står præsterne for at tage imod hende.

Hos dem er Marias tanker.

Tiziano: Jomfru Marias første tempelgang.

GLÆDELIG JUL

Af N. P. Nielsen.

Glædelig jul! Det skal være den første hilsen I gamle elever fra „Den danske Ungdomsskole i Højer“ møder i vort første årsskrift! Og denne hilsen gælder også alle ungdomsskolens venner og læsere af dette årsskrift. For vi trænger alle til glæde og vi ønsker nu, når vi går julen imøde, at den må bringe glæde til alle. Derfor blev det jul. Thi julen er himlens gave til vor jord, Guds gave til os mennesker. — Glæden, som vi her tilønsker hinanden, er ikke en glæde *vi* kan skabe eller give; den er helt og fuldt en gave ovenfra. Den virkelige juleglæde er uafhængig af os, og *den gives uden betingelser til alle*, som har sind til at modtage den, hvem de så end er, og hvor de end er. Det er Guds mening, at den glæde, som fødtes her på jorden julenat, den skulle alle få i eje — også du og jeg.

Se, jeg forkynder jer en stor glæde, der skal være for alt folket, ja, for alle folkeslag: *Eder er i dag en frelser født* — — —

Sådan lød budskabet første gang, og sådan lyder det i dag. Og dette budskab er evigt nyt, hver gang et menneske tager det til hjerte og åbner sind og øren for det. For det er jo til dig og mig, dette budskab lyder. Det er for os i dag, den store glæde forkyndes. Den glæde skal blive vor glæde. Så bliver det jul, en glædelig jul, i os og hos os. Det er nu, og her, *vi* oplever glæden.

Er julens glæde nu en glæde, som vi alle bryder os om? kan man spørge. Ja, for vi har jo ikke alle glæde i det samme. Vi har simpelthen ikke evne til at glæde os ved det samme, selv

Jochim Skovgaard: Bebudelsen.

om vi gerne ville. Der er mennesker, der er så umusikalske, at musik ikke glæder dem, men snarere irriterer. Jeg har ingen glæde af at gå i biograf; det er der mange, der har. En gang havde jeg glæde af at danse, det har jeg ikke mere, men mange unge har stor glæde deraf; og sådan kan der nævnes mangt og meget, som ikke glæder os alle. Al mad smager ikke alle lige godt. Nogle fryder sig over een ret, som andre ikke kan fordrage.

Er julens glæde nu en glæde, der smager os alle? Er den en glæde, vi alle længes efter og med tak tager imod? Jeg tror, jeg har lov til at svare ja! For den glæde julen bringer er livets glæde, lysets glæde og fredens glæde. Og det skulle være et mærkeligt menneske, der ikke elskede livet fremfor døden, lyset fremfor mørket og freden fremfor ufred og krig.

Vi lever i en stridende verden, hvor mørkets og ondskabens magter, synden og døden, volder enhver af os fortræd og bringer sorg og smerte til alle. Det er til denne verden Guds tale lyder: *Se, jeg forkynnder en stor glæde for jer — — —*

Så lad os da tage imod denne glæde, dele den med hverandre, takke for den og glædes ved den! Thi julens glæde er den virkeligste og den bedste af alle glæder! Den glæde, *vi* kan give hinanden, kan også være skøn og rig. Og lad os ikke glemme at bringe glæde til mennesker, hvor vi kan. Vi er tit alt for karrige og sparsomme dermed! Et venligt og opmuntrende ord, en hilsen og et brev kan ofte være som en lysstråle, et solskin, der lyser og varmer på en mørk og trist dag. Ja, lad os bringe glæde, hvor vi kan!

Men vor glæde, den vi kan skabe, er kun lidet at regne mod julens glæde. Vor glæde, den svinder, men julens glæde varer evigt og den holder under alle livets kår. I den er der sejr både i liv og død. — Derfor ønsker jeg alle: *Glædelig jul!*

Tegning af Morten Christian Skovgaard 1914.

UDEN SYNER FORVIRRES ET FOLK

Det var i august 1914. Drengen Morten Christian Skovgaard var 15—16 år. Han kunne tegne. Han så frem. Han havde troen.

Kejserdømmet Tyskland rullede skånselsløst hen over Belgien på vej mod Paris.

„Inden længe er de i Paris. Inden længe er de i Paris“, hamrede al fornuft. „Frankrig falder. Frankrig falder“.

Men drengen drømte, sang som lærken:

„Jeg skuer så vidt,
jeg synger så fro
om vælde, der glipper,

om duen, der slipper
af ørnens klo,
om freden, der kommer
med stordåd og sang,
om sol og skærsommer
i Dannevang."

Han tegnede Europa, ørnen, duen — og det var i 1914! I august 1914!

Tak, Morten Christian Skovgård, du Danmarks dreng. Drøm drømmes og bliver virkelighed.

Et år eller to gik — drengen måtte dø, druknede på Furesøen sammen med en lidt ældre bror.

Men genforeningen *kom*. Nordslesvig og Danmark blev eet.

„I skal ikke blive glemt“, lød det til dem, der ikke kom med. *Flensborg håber og venter* stod der på et skilt, som sydslesvigerne bar mellem sig, *over sig*, da de den 12. juli 1920 mødte Kongen og hans Hus ved Kruså.

Der var på begge sider af Skelbækken mennesker, der *troede*, mennesker, der stadig så *synet*. De var få. Men de var her. De er her. De bliver her. En af dem er ganske ung. Hun ender hvert brev med at skrive: *Og så til arbejdt' alle, mand og kvinde. Vi har et land at tabe — eller vinde.*

*Glæd dig ved mødet med et evigt under:
ungt livs uimodstæelige kraft.*

(Vald. Rordam)

Kære Højerpige, du kender to kvindeskikkelser, som jeg vil lade dig møde igen.

Per Gynt mødte i sin ungdom, da han endnu var hjemme, Solvejg, Solvejg med salmebog i klæde. Og han rejste bort, fo'r viden om.

Solvejg gik derhjemme og længtes, og længslen fik mæle i sang:

Kanske vil der gå både vinter og vår . . .
. . .men engang vil du komme — — —

Per Gynt glemte Solvejg i det fremmede. Omsider fandt han hjem. Han er angst. Solvejg møder ham med et „Velsignet være du, at du kom engang!“ Hun har aldrig sluppet *drømmen* om, at Per Gynt ville komme tilbage. Han spørger: „Hvor var jeg, som mig selv, som den hele, den sande? Hvor var jeg med Guds stempel på min pande?“

Solvejg svarer uden tøven: „*I min tro, i mit håb og i min kærlighed*“. Da gik der et skær af lys over ham; han klyngede sig fast til hende, og hun nynner sagte og synger højere i dagglansen: „Jeg skal vugge dig, jeg skal våge — — —“

I ved, hvorfor jeg lader jer møde Solvejg.

Om I kunne blive de Danmarks døtre, der gemte Sydslesvig i jeres tro, jeres håb, jeres kærlighed og kunne nynne og siden synge højere, som Solvejg sang.

Og I kender Peroline.

Da ingen turde tro, at der kunne blive rejst en kirke der højt oppe i Norge i den lille fiskerby Makkauer, da alle fornuftige mennesker sagde: „Hvad går du da der efter, Peroline? og flytter sten og jævner jord?“ svarede hun:

„Her skal kirken ligge“. — Og de smilede og rystede på hovedet, men hun arbejdede ufortrødent, samlede lidt penge — og bad.

Mange år efter, da hun var død og borte, stod kirken der.

Hendes gamle, hvidhårede søn, den fattige fisker, gik op ad kirkegulvet, lagde biblen på alteret. For første gang lå den nu der. Biskoppen havde sagt: „Gør du det. Din mor gjorde det muligt gennem sit arbejde og sin bøn.“

Hun selv var ikke mere.

Gør det noget?

Slægten så drøm blive død.

Carla Schibler.

Fr. IV's våbenskjold i den gamle kgl. vandmølle i Rendsborg.

HVORDAN DET BEGYNDTE

Af N. P. Nielsen.

I.

Der var ikke noget, vi som børn glædede os mere over at høre, end når far eller mor fortalte om, hvordan deres liv havde formet sig fra barndommens dage og indtil i dag. Fortæl, hvordan det begyndte — kan børnene sige, og de bliver ikke trætte af at lytte. Sådan kan jeg også tænke mig, at I, som er børn, elever og venner af Højer Ungdomsskole gerne vil høre lidt om, hvordan det begyndte med denne skole. For det er jo lidt af et eventyr, at der ude i Højer, så langt mod vest, som det er muligt at komme for Vesterhavet, og så langt mod syd, som landegrænsen, Danmarks og Nordens grænse, tillader det, blev bygget en dansk ungdomsskole. — Lad mig så fortælle her i vort årsskrift lidt om, hvordan det begyndte.

Der var to motiver, der virkede sammen i tanken om en ungdomsskole i Højer. Det var således ikke noget, vi selv fandt på, men det kom til os som et naturligt krav udefra eller om man vil ovenfra. Sådan går det så tit i livet, at det mest nødvendige, vi mennesker skal gøre, kommer til os som et bud ovenfra eller indefra. Og så gælder det blot om, at vi er lydige mod den stemme, der siger til os: dette skal du gøre!

Der gik nede ved grænsen en ung kvinde, der hed Carla Schibler. Hun havde i en længere årrække øvet en god og betydningsfuld gerning i de sydligste grænsesogne i Nordslesvig. Hun gik bud for Danmark og havde en lykkelig hånd til at få dansk fol-

keliv til at gro i disse forsømte og fattige egne ved vor sydgrænse.

Men pludselig stod hun ledig på torvet. Ikke fordi, der ikke var brug for hende mere, for det var der i høj grad. Men grunden var den, at „Det unge Grænseværn“, i hvis tjeneste hun stod, skiftede ikke blot navn, men kurs. Og da Schibler, ligesom mange af os andre, ikke kunne samstemme eller godkende denne ændring, så måtte hun forlade skuden og gå sine egne veje.

Naturligvis var der straks bud efter hende fra anden side; hun flyttede til Tinglev og blev støttet af grænseforeningen, så hun kunne fortsætte arbejdet for danskheden i grænseegnene. Men vi var mange nede ved grænsen, som kunne se, at disse vilkår i det lange løb hverken var tilfredsstillende for arbejdet eller for Schibler. — Derfor spejdede vi efter en udvej: En fast boplads, et nyt arbejdsfelt. Og da slog tanken ned i os: Hvad om vi byggede en ungdomsskole i Vestslesvig på det sted, hvor danskheden var svagest og mest truet? Og vi, der boede i Højer, var ikke i tvivl om, at her var brug for en ungdomsskole, der kunne blive et centrum for et folkeligt, dansk arbejde i disse egne.

I Højer var der fra gammel tid en stærk og rodfæstet tyskhed, som havde et betydeligt flertal i byen. Men ikke blot talmæssigt var tyskerne de stærkeste, men også i økonomisk og kulturel henseende var tyskheden de danske overlegen. Fra gammel tid — i over hundrede år — har størsteparten af den hjemmehørende befolkning haft tyske sympatier og vendt deres blik og sind imod syd. Dette gav sig også et klart udslag ved afstemningen 10. februar 1920, idet 73 pct. af befolkningen i Højer stemte for at blive ved Tyskland og kun 27 pct. stemte for Danmark. Men siden 1920 har der været en betydelig vækst i de danske rækker, således at vi i 1939 var nået frem til 42 pct. danske og 58 pct. tyske stemmer. Denne fremgang var ikke sket ved, at tyskere var blevet danske, men ved en stærk tilflytning nordfra. Tyskheden i Højer er stabil nok. Alle gårdene og dermed den overvejende

del af jorden er stadig på tyske hænder. Det samme gælder de store forretninger og mange andre virksomheder; men vi havde dog et meget betydningsfuldt aktiv på dansk side, nemlig den sønderjydske tæppefabrik. Ingen anden dansk virksomhed har tilnærmelsesvis betydet så meget for danskhedens vækst i Højer som denne.

I 1935 havde man — trods megen modstand fra tysk side — fået en dansk præst, hvis opgave det var at betjene den danske menighed i Højer og de danske menigheder i grænsesognene, hvor der var tyskuddannede og tysksindede præster. Hans virkeområde strakte sig fra Højer til Jyndeved, ca. 40 km langs vor sydgrænse. Derved fik denne grænsepræst nær føling og kontakt med grænsesognenes danske befolkning — både unge og ældre. Og efter 9. april 1940, med besættelsen af tyske tropper, blev det mere og mere klart, at vi fra dansk side burde gøre alt, hvad muligt var, for at opmuntre, støtte og styrke danskheden i vore grænsesogne — ikke mindst i Højer. Dette var det andet motiv til at vi måtte have Schibler i arbejde igen og give hende en fast boplads og virkeplads.

Dette dobbelte ville vi nå ved at bygge en ungdomsskole i Højer.

Vi var nogle få familier, der drøftede disse tanker med Schibler. Og endelig tog vi mod til os og indbød til et fortroligt og orienterende møde i Tønder den 6. november 1942. Vi indbød en mand fra de fleste af sognene langs grænsen; en mand, som vi vidste havde interesse og sympati både for at få Schibler bevaret i det folkelige grænsearbejde og for at styrke danskheden i de udsatte grænsesogne.

Lad mig nævne disse mænds navne, thi de fortjener det alle. Vi begynder østfra med Hans Schmidt, Kollund, lærer Spandet, Jyndeved, gartner Jepsen, Bylderup, Jes Michelsen, Jejsing, Claus Eskildsen, Tønder, Carsten Linnét, Møgeltønder, Hans Danielsen, Gerup, lærer Folmer Christiansen, Højer, Niels

Lund, Gammelby, Thomas Hansen, Visby, og pastor Nielsen, Højer. Alle 11 — med undtagelse af Th. Hansen, der var forhindret, var mødt.

Pastor Nielsen indledede en samtale om „Hvordan udnytter vi Schiblers arbejdskraft bedst?“ Og „Er der brug for en ungdomsskole i Vestslesvig? Er det muligt at rejse en sådan skole?“ — Tanken var, at skolen skulle ikke blot være en almindelig efterskole, men en grænseskole og et hjemsted for alle unge fra hele Danmark, som gerne ville høre grænsens sang og fornemme pulsslaget i grænselandets hverdagsliv og kamp ved kortere ophold og deltagelse i kursus, som skolen skulle indbyde til. — Den første, der tog ordet var Hans Schmidt, der fremhævede, at Schibler havde den sjældne evne, at hun forenede praktisk-økonomisk sans med personlige og åndelige evner. Han mente også, at der altid og alle vegne ville være brug for en skole med Schibler som leder; en sådan skole ville uden tvivl få betydning for stedet og egnen, hvor den blev lagt, og han undte gerne Højer denne skole.

Gartner Jepsen støttede tanken om en pigeskole om vinteren og korte kursus og lejrskoler om sommeren for at undgå konkurrence med de andre efterskoler i Sønderjylland. Lærer Spandet beklagede, at Schiblers arbejde i Jyndevad blev afbrudt. De havde været glade for hendes gerning i Burkal sogn; men da der ikke var mulighed for at fortsætte, ville han støtte planen om at bygge en skole i Højer med Schibler som leder. På samme måde blev der givet tilslutning fra de fleste andre indbudte. Carsten Linnet udtalte dog, at han var betænkelig ved at bygge en ny stor skole, dels af hensyn til Rens Efterskole, dels af hensyn til de økonomiske vanskeligheder. Henimod slutningen af mødet kom Claus Eskildsen til stede og vakte betydeligt, men gavnligt, røre ved sine åbenhjertige udtalelser. Er man sikker på, sagde han, at Schibler kan lede en skole? Hun har ånden, men har hun sans for de små ting i krogene og har hun økonomiske og

administrative evner? Er den gerning, som hun øver nu som vandre lærerinde — og som hun egner sig så enestående til — ikke af langt større betydning? Om den nye skole udtalte han: Var det ikke langt bedre at lægge den, hvis den skal bygges, i Broager eller Graasten? Vi står meget stærkere nationalt herude endovre på østkysten. Lad os ikke gøre den dumhed om igen at lægge en skole på den dårligst tænkelige plads. Der skal være opland for en skole!

Denne kraftige opsang — fyldt med Claus Eskildsens humor og varme — fremkaldte hos os alle forvisningen om, at vi i Vestslesvig trængte til en skole. Og desuden vidste vi, at det var herude og nær ved grænsen, at Schibler gerne ville virke. At hun havde evner til at lede og administrere, det vidste vi fra hendes virke i Rudbøl, Kollund og Jyndevad.

Så sluttede da dette første møde med, at der nedsattes et udvalg, der skulle arbejde videre med sagen.

II.

Det næste, der skete, var også et møde i Tønder. Vi var nemlig klar over, at vi, før vi gik ud til den vestslesvigske befolkning og spurgte, om den ville være med til at rejse en sådan ungdomsskole, måtte have undersøgt, om det var muligt at skabe et solidt økonomisk grundlag. Og hvem andre skulle vi så rådføre os med end landstingsmand Hans Jepsen Christensen, Høgsbro, der var og er formand for den sønderjydske skoleforening. Kunne vi vinde ham for tanken, så var alt godt! Men hvordan ville han stille sig til denne nye idé?

Det fik vi svar på en mørk vinteraften i 1943, da vi i al hemmelighed samledes på et koldt gæsteværelse på Hotel Tønder. Det var jo i besættelsestiden, da tyskerne rådede i Danmark. Efter en lang og indgående drøftelse gav Jepsen Christensen udvalget et klart svar: Jeg vil personligt støtte sagen så godt jeg kan, og jeg vil prøve på at få andre til at gøre det samme.

Den aften rejste vi hjem til Højer med stor glæde, for nu var vi et langt skridt videre. For når Jepsen Christensen går ind for en sag, så bliver den i reglen løst på en god måde.

Det næste der skete var, at Jepsen Christensen og jeg udsendte en fortrolig indbydelse til repræsentanter for alle de vestslesvigske sogne. Indbydelsen havde følgende form og indhold:

De indbydes herved til et fortroligt møde i forsamlingshuset i Brede lørdag den 27. marts 1943 kl. 15.

Undertegnede har et betydningsfuldt nationalt spørgsmål at forelægge mødedeltagerne til drøftelse.

H. Jepsen Christensen, Høgsbro. N. P. Nielsen, Højer.

Så godt som alle de indbudte gav møde. Og vi fik en god eftermiddag sammen i Brede forsamlingshus. Her blev i virkeligheden grunden lagt til Højer Ungdomsskole.

Efter sangen „Hvad synger du om“ holdt pastor N. P. Nielsen til indledning følgende tale, som her bringes efter manuskript.

Først vil vi gerne byde Dem alle hjertelig velkommen! Dernæst vil jeg gøre rede for: Hvorfor vi har indbudt Dem til dette møde. Hvad er det for et nationalt betydningsfuldt spørgsmål, vi har at drøfte med Dem?

Jeg skal straks svare derpå: Det er en plan om oprettelse af en ungdomsskole i Vestslesvig — og nærmere bestemt i Højer.

Ja, det er en dristig tanke, vi her fremsætter, det skal villigt indrømmes. I en tid, da verden står i brand, tænker vi på at bygge en skole, der skal virke i det fredelige livs tjeneste. I en tid, da verden omkring os er optaget af at lægge liv øde, er vi her i landet optaget af at bygge nyt op, der kan komme til at tjene livet. Og her er det tanken om en skole i Vestslesvig har meldt sig. —

Må jeg først sige lidt om, hvordan det begyndte.

Ved at se på et kort over Sønderjylland er det iøjnefaldende, at vi har slet ingen egentlige ungdomsskoler herude i Vestslesvig. Efter 1920 er der bygget eller genoprettet 12 nye skoler: 4 højskoler: Hoptrup, Danebod, Rønshoved og Rødding, som jo er Nordens første og ældste højskole, og som næste år kan fejre 100 års fødselsdag. 5 ungdoms- eller efterskoler: Hoptrup, Nordborg, Agerskov, Vojens og Rens, alle sammen beliggende i øst- eller midtlandet. — En landbrugsskole og en husholdningsskole i Graasten og endelig en husholdningsskole på Als.

Men i Vestslesvig ingen ungdomsskoler med egne bygninger. Dog bør det nævnes, at vi har et skolearbejde af en egen art i Abild Landbohjem, hvor Folke Trier Hansen i en årække har prøvet at finde en ny form for en højskole, nemlig en kombination af praktisk arbejde og skoleundervisning. Noget lignende havde Agnes Schmidt i Lundsmark tidligere. Men en almindelig selvstændig skole for ungdommen — af den ene eller anden art, har vi ikke i Vestslesvig.

Der er dem, der vil sige, at en skole herude kan ikke gå af klimatiske grunde. Her er for megen barskhed og blæst — derfor vil de unge altid trække østpå. — Det er muligt, at der er noget om det. Men jeg kan dog nævne, at V. Vedsted Efterskole i sin tid gik udmærket, og at Staby Ungdomsskole vest for Tarm i dag går brillant. — Os, der lever herude, forekommer klimaet og naturen jo heller ikke at være af så afskrækkende en art, at det skulle være grund nok til ikke at bygge en skole her. Vi synes måske netop, at folk østerfra kunne have godt af at blive hærdet lidt af den salte og havfriske vestenvind. —

Jeg afviser derfor den grund, at en skole ikke skulle kunne trives herude af klimatiske grunde. Og jeg ønsker at pege på noget andet og vigtigere for en skole, nemlig det folkelige og åndelige grundlag.

Der er i Vestjylland — og det gælder også store dele af Vestslesvig — megen lydhørhed for en folkelig og åndelig tale. Der

er næppe andre egne, hvor befolkningens sans for kirkens og skolens betydning er større end i den vestlige del af landet. Og her i Vestslesvig kan vi pege på, at det var her H. A. Brorson havde rod, og jeg tror, at Jørgen Tinglef har ret, når han en gang sagde, at det som dybest havde præget disse egne åndelige kultur og menneskesind, var Brorsons salmer. Og vi har også lov til at nævne, at det var her i Vestslesvig, at Chr. Kold begyndte sin danske vækkergerning ud fra mottoet: Guds kærlighed og Danmarks lykke! Her fandt han hjem, som åbnede sine døre for dette virke. Vi kender hjemmene i Forballum, i Mjolden og Randerup sogne.

I samme forbindelse kan vi tænke på, at da den grundtvigske forkyndelse og vækkelse gik over landet, så vandt den også indgang og tilslutning her ude i Vestslesvig, hvorfra også Jakob Knudsen stammer. Og i tyskertiden — under tvangsregimentet — brød livet herude sig vej på en stærk og frisk måde i de frie kredse, der dannede sig i mange sogne med pastor Jørgensen, Skærbæk, som præst for disse menigheder.

Jeg mener derfor, at der er åndelig jordbund og grobund for en virksomhed, som en fri ungdomsskole skal bære frem og danne rammen om. Men nu kan I naturligvis sige: Ja, men i Højer har der aldrig været noget af det åndelige liv, som du nævner som en betingelse for en skole. Og deri må jeg give jer ret. Sådan set er Højer det ringeste sted for en ungdomsskole. Vi har egentlig kun een, ja, måske to „fordele“ at pege på: *Vi trænger hårdere til at møde et dansk åndsliv og folkeliv* end noget andet sogn i Vestslesvig. Og vi ligger mere udsat for det pres, som kommer fra tysk side. Ja, det er altså vor nød, vor fattigdom og svaghed som danske, der skal være det afgørende argument for at lægge skolen i Højer. I ved alle, at vi her lever som et dansk mindretal indenfor vort eget lands grænser.

I 1920 blev der i Højer afgivet 581 tyske stemmer og 219 danske, altså 27,4 pct. danske overfor 72,6 pct. tyske stemmer.

I 1939, da nazismen og med den tyskheden var på sit højdepunkt, blev der afgivet 391 tyske og 302 danske stemmer, altså 56,4 pct. tyske og 43,6 pct. danske stemmer. Der er altså fremgang for danskheden i Højer. Jeg kan også nævne, at vi for første gang i 1942 fik tilmeldt flere Børn i den danske skole end i den tyske, nemlig 14 og 11. I 1943 får vi 13 i dansk og 11 i tysk skole. I 1941 blev der døbt 26 i den danske menighed, 15 i den tyske. 1942, 24 i den danske, 10 i den tyske.

Derimod blev der begravet i 1941: 22 tyske — 6 danske — og i 1942: 19 tyske — 1 dansk.

Der er altså en fremgangslinje for dansk liv at pege på. Der til har den danske børnehave og det danske børnehjem bidraget, og det samme vil en dansk ungdomsskole gøre. Derfor ville vi gerne forfølge denne fremgang, så vi inden alt for længe kan melde, at vi nu også i Højer har et dansk flertal! Og dermed har vi overvundet den påstand, som tyskerne plejer at udslynge, at Højer er en urtysk stad!

Men hvad der ville betyde endnu mere, det er, at en sådan skole kan og skal styrke den indre danskhed, give det danske liv et dybere indhold og en rigere fylde.

Og så kan denne dejlige gamle marskby med de fede og gode græsgange for får, stude og hingste også blive et samlingspunkt for et dansk ungdomsarbejde og et samlingssted for unge og ældre fra Vestslesvig. På den måde styrker vi vort grænseværn bedst, når vi bygger et levende Dannevirke her ved Danmarks sydgrænse, hvor faren truer os mest. Et havdige, der skal hindre stormfloden fra syd i at bryde ind over vore grænser. I dette arbejde skal I, der er stærkere, hjælpe os, der er svage. Derfor er det, vi be'r hele Vestslesvig om at stå bag ved denne plan og være med til at bygge denne danske ungdomsskole i Højer!

Men så spørger I måske, og det gør I med rette, har I nogen til at lede en sådan skole? For det ved vi alle, at vore frie skoler står eller falder med den personlige leder af skolen.

Det er heldigvis sådan, at det er personligheden, der spiller den afgørende rolle. — Vi havde heller ikke turde begynde at arbejde for en skole i Højer, hvis vi ikke havde haft et menneske, som ville vie denne sag sine evner og kræfter; et menneske, som vi har den tro til, at hun kan føre drømmen frem til virkelighed. — Det er Carla Schibler, vi tænker på! Om hendes arbejde behøver jeg ikke at sige meget. Det er så vel kendt i grænseegnene, at det er en borgen for, at hun dels kan samle og dels kan yde noget af værdi. I snart 20 år har hun med en enkelt afbrydelse haft sin gerning her i grænselandet, næsten altid på udsatte og vanskelige steder; men hvor hun har været i Burkal, Rudbøl, Jyndeved, Kollund og Tinglev, er der groet noget dansk liv frem. Noget der er ægte og rodfast! Og hun har i mange år haft en særlig forkærlighed for Vesteregnet nede mod syd. — Vi er forvisset om, at hun kan lede en skole og få noget godt ud deraf.

Det skal være en pigeskole — og kun en pigeskole om vinteren i 5—6 måneder. Så bliver der ingen konkurrence med drengekolerne. Og om sommeren skulle denne ungdomsskole — Vestslesvigs ungdomsskole i Højer — gerne blive hjemsted for et helt nyt og tiltrængt dansk ungdomsarbejde. En ny gren på det gamle højskoletræ skulle vokse ud her. — Vi trænger nemlig til et sted i Danmark, hvor unge fra hele landet — fra land og by og fra alle samfundslag — kan mødes om sommeren og opleve grænsens tale til vort folk. En dansk tale, der siger, at det er hele folkets opgave at leve dansk og i fællesskab at værne og væрге den grænse, som med ret og billighed er givet vort folk. *Men en sådan grænse er noget levende*, det er en folkegrænse altid, og derfor er det og skal det være et folks første og kæreste pligt at styrke livet — her det danske liv — hvor det er mest udsat for angreb og fare. Vor ungdom — og ældre forresten med — skal lære at forstå, at der er noget som samler, noget stærkt og helligt, som ligger højt over alt det små, der

skiller os i partier, klasser og retninger. Det er selve det folkeliv i al dets mangfoldighed, som ordet Danmark er udtryk for. Netop ved at skolen ligger tæt opad grænsen, ligger i en by, hvor der må kæmpes for det, som er dansk, netop dette vil kunne give livet på denne skole en egen tone og en egen spænding. Og her skulle så hver sommer holdes kursus, frivillige arbejdslejre, lejrskoler o. s. v. for unge fra hele landet, som her skulle kunne ledes ind i danskhedens historie, den danskhed, der har bevist sin styrke gennem livets kamp og sejr.

Jeg er forvisset om, at Sønderjylland har noget at sige det ganske land, som kan blive af betydning for vort folks liv i fremtiden, og jeg har erfaret mangfoldige gange, at der er lydhørhed og åbenhed for denne tale blandt danske unge — når den blot føres på virkelighedens grund. Det er en talerstol for denne danske tale, som Sønderjylland fører, der skal rejses på Vestslesvigs ungdomsskole. Her skal alle vore gode mænd fra hele landsdelen i frihed føre ordet ved sådanne kursus, der kan vare 14 dage, 1 måned eller måske længere endnu. Og til disse kursus skal vi indbyde landsmænd — unge og ældre — vel mest unge — fra det hele land, så det kan gå op for dem, hvad det er at være dansk: *at det er at tjene Danmark ved at leve dansk og dele dette liv med landsmænd.* Thi over for det vi ejer i fællesskab har vi også en fælles forpligtelse.

Kan skolen blive et sådant hjemsted og mødested for et dansk arbejde og livsfællesskab, så vil den blive af stor værdi — ikke blot for egnen her og for Sønderjylland — men for Danmark i det hele.

Efter denne tale gav landstingsmand Jepsen Christensen en oversigt over de økonomiske muligheder for at bygge og drive en efterskole. Han mente ikke, at man her i Vestslesvig kunne undlade at hjælpe, når der blev kaldt fra Højer. Et andet spørgsmål er, om en ny skole ikke er een skole for mange! Men der er

brug for en skole for unge piger om vinteren. De blandede skoler er ikke gode for børn i den alder. Derfor anbefalede Jepsen Christensen, at man gik ud til sognene i Vestslesvig og spurgte, om de ville være med til at bygge en ungdomsskole i Højer.

Amtslæge, dr. Lausten Thomsen anbefalede og ønskede lykke til værket! Enkelte var betænkelige af økonomiske grunde og andre mente, at Højer ikke var et godt sted. Der var for megen tyskshed. Men de fleste gik varmt ind for sagens løsning. Det gjaldt Lorenzen, Bredebro, Erik Appel, Ellehus, Laur. Lindrum og Lorenz Frandsen, Skærbæk, Hans Beyer, Aasgaard, Alfr. Christensen, Visby, o. fl. Sidstnævnte udtalte: Vi trænger til et folkeligt, nationalt fremstød netop nu!

Og mødet sluttede med, at man gav de to indbydere fuldmagt til at arbejde videre med sagen, og tilsagde dem støtte til at foretage en tegning af andele i alle vestslesvigske sogne, når tegningslisterne blev udsendt. Hvert sogn udpegede sine tillidsmænd, og det blev bestemt, at hver andel skulle være på mindst 50 kr., men der kunne godt være to sammen om een andel. Ingen skulle svare til mere end han tegnede sig for.

— — —
Ja, sådan begyndte det i 1943. Om resultatet af indsamlingen og arbejdet videre forløb skal jeg fortælle i næste årsskrift.

N. P. Nielsen.

DAGENE

3 år. 6 hold. 8 lejrskoler. Kursus. Møder. Gæster fra syd og nord. — Det var ingen sag at skrive *meget* om den ting, at skrive *lidt* er meget værre. Enhver ville jo helst se alle sine egne oplevelser her på tryk, men det kan ikke lade sig gøre.

„I første“ kan huske, at jeg den sidste søndag morgen, vi sad sammen i stuerne, fortalte jer, at jeg den dag I kom — den dag åbnede Højerskolen — plantede to påskekaktus og tænkte: Hvis de gror og bærer blomster, så vil noget lykkes her! Allerede da I rejste, bar de røde blomster, og hvert forår siden har de båret flere og flere. De står her *nu* kraftige og grønne og skyder nye skud for at blomstre, når deres tid er inde.

Lad os håbe — — —

For snart længe siden boede jeg en sommer sammen med studenter, fabribspiger, seminarister, kontordamer, prægtige piger allesammen i Højer forsamlingshus. Bomberne faldt i Tønder. Danmark var besat.

„Giv folket din ferie“ var pigernes valgsprog. Og det gjorde de, så godt de kunne. Hver morgen kørte de på deres cykel mod nord, mod øst eller mod syd, og tjenstvillige og glade tog de efter evne deres tårn i arbejdet i hjemmene rundt om sammen med gårdens folk, kone, karl, mand, pige, børn. Over middag kom de hjem, sov på deres madras på gulvet i forsamlingshuset og var snart klar til at opleve meget mere af grænselandet på cykelture, gennem fortælling og sang. Der var mange, der glædede sig over de piger i Højer og dens omegn. Det var „Frivillig dansk Arbejdstjeneste“, der lod den og andre lejre afholde.

De unge drenge i mandslejrene ryddede krat, planerede jord, hjalp ved udgravning af ruiner. De var fine unge sjæle. Blandt dem var Christian Ulrik Hansen og Kaj Ole Hammerich.

Det var på det tidspunkt, tanken fødtes om en ungdomsskole for piger i Højer. Dens grundsten blev lagt i hundredåret for Istedslaget. Den indviedes d. 23. oktober 1951, netop hundrede år efter at Chresten Kold begyndte sin skole i Ryslinge.

Dagligdagene på Ungdomsskolen er siden da gået deres gang sikkert omtrent som på de fleste andre efterskoler med munter leg og sang, med blyanter og penne og synåle og grydeskeer i travl virksomhed, med spring over plint og snor, med regning, oplæsning og fortælling, med lytten og spørgen.

Mange gange har vi haft Højerfolk og egnsfolk her på skolen til deres eller vore møder. Ofte har vi været i forsamlingshuset, og flere gange har vi „optrådt“ med sang og med „billeder på scenen“ af Danmarks historie, med folkevisesoptrin med bisper og riddere og fruer og nonner og frøkener; også i nabosognene. Og så var der de store festdage, når vi havde forældremøder eller elevmøder. Så viste vi, som det sig hør og bør lidt af, hvad vi kunne, og det var nu slet ikke så helt lidt endda.

Cykleturene rundt i omegnen med besøg i elevhjem og andre hjem gemmer lyse minder. Hvem af dem der var med glemmer nogensinde „Vesterkro“-eftermiddagen, Alslev- og Bedstedda-

gen, Hjerpstedbesøget, Dalerturen, Adventsturen efter graner, Trøjborgs traktor f. eks., Løgumklosterbesøget og Tønderturen? Og Rømø, hele den dejlige ø med alverdens bedste værtsfolk på vandrehjemmet?

Flere-dags-turene i rutebiler er et kapitel for sig.

En gik over Ribe—Skibelund—Aabenraa—Dybbøl—Krusaa og Jynde vad. Vi overnattede i Vedsted sogn og havde en ufor-glemmelig aften i dets forsamlingshus.

En anden tur gik over Ribe—Snoghøj—Fredericia volde—Askov—Skibelund—Løgumkloster og Bredebro. Vi var indkvar-teret i Snoghøjs sogn Erritsø og oplevede en rigtig gymnastik-aften på Snoghøj med 6 hold gymnaster i alle aldre. Da eleverne næste aften havde lavet gymnastik i en tætfyldt sal i Bredebro, sad en hel del af dem på de Brede-mænds og -koners skød og så pigernes og karlenes forårsopvisning. Siden sang vi sammen, så loftet og vi ligesom blev løftet højt op.

Det fælles for turene var besøget i Ribe og Skibelund krat. Erik Appel gik med os fra sten til sten — og fortid blev nutid og vakte syner og krav.

I september månederne har her boet elever fra københavnske, århusianske og flensborgske skoler. Hvor har mange af *de* børn været optaget af alt, hvad de så og hørte hernede om og i Nord-slesvig og Sydslesvig. De har skrevet stile derom og lavet ar-bejdsmapper med tegninger og indklistrede billeder i. De har sunget og lyttet og digtet og leget. Jeg *gætter* på, at flere af bør-nene har fået deres danske dåb på lejrskoler her, men jeg skal vel vogte mig for at spørge dem. Deres lærere og lærerinder har været sådan nogle udmærkede mennesker, der også har haft de-res særlige oplevelser sammen med børnene her.

September-lejrskolerne ville vi nødigt undvære. De skaber for-bindelse mellem syd og nord.

Skole- og Sprogforeningen, Danske Samfund, De danske Ungdomsforeninger, Tønder Amts Idrætsforening, Folkeligt

Samfund (Højer), Ungdoms- og Idrætsforeningen (Højer) har holdt møder her. Vi har været værter blot.

Vi har selv holdt kursus og møder. Vi har haft mange besøg fra syd og nord. Vi har været glade for det altsammen. Det vil føre for vidt at fortælle om de enkelte begivenheder, der knytter sig dertil. Kun må jeg minde om, at vi igen i 1955 tænker at holde „koneferiekursus“ (22.—25./9) og Vesteregnens efterårsmøde (24.—25./9). De danske Ungdomsforeninger holder kursus her 29.—31. januar. Nordslesvigsk Kvindeforening holder årsmøde her i maj. Vinterens elevmøde bliver 27. februar. Sommerens elevmøde bliver 14. august.

Tak for følgeskab indtil nu. Og tak for alle de gaver, store og små, der kom i årenes løb.

Carla Schibler.

Hver dag er endnu en gave,
hvis rigdom vi ikke ved.
En nyskabt verden med alt det
umuliges mulighed.

Mads Nielsen
Af „Dagene“

Formanden for Sønderjydsk Skoleforening i over 40 år og for statens udvalg til støtte af dansk sprog og kultur i udlandet i over 30 år, fhv. landstingsmand H. Jepsen Christensen, med inderlig tak tilegnet.

NU UNGE GÅR I KÆDEDANS

Mel.: Er lyset for de lærde blot ...

At leve med sig selv i pagt
med ja og nej som tale
og holde ærens riddervagt
i hjem og rettens sale,
blev sønderjyders lov i strid
for fædrearv at værge,
og tunge tiders manddomsid
for sprogets ret at bjerge.

Da stod der under Kongeaa
et kuld af landets sønner,
et hjemmевærn at lide på
af købstadfolk og bønder,
en slægt af nederlaget døbt
med vilje til at ville
i sandheds kongekåbe svøbt
stå vagt ved retfærds kilde.

Den sprang i skov, den randt mod hav
og blev ved åbne strande
en sejrssang ved urets grav,
et *ja* fra dybe vande,
en tone af et Gud ske lov
i tusind frydesange,
men sorg og suk bag Kollund skov
på Sønderlesvigs vange.

Da rakte Danmark moderhånd
hen over grænsens strømme
og løste fædres tungebånd
af preusservældets tømme.
En tingsmand, bonde, dannemand,
et ædelt skjoldemærke,
gik kongebud til by og land
bag grænsepæle stærke.

Han blev ej som en blomst i vår,
der spejler solens stråler,
men snarlig visner og forgår
foruden frugt i skåler.
Han blev en *eg* i Slesvigs muld,
der løves hver en sommer
og lyser som det røde guld,
når efteråret kommer.

Nu unge går i kædedans
med sommerløv i håret
og fletter modersmålets krans
på sangens vinger båret.
De danser under egens fod,
hvor skyggen svaler panden,
og jubler ham en tak imod;
for *han* gik bud for sanden.

Bernhard Hansen.

Sunget første gang af sønderjydske elever på Højer ungdomsskole ved Skole-
og Sprogforeningens årsmøde søndag den 29. juni 1952, årsdagen for Duborg-
Skolens aflevering ved landstingsmand H. Jepsen Christensen til Dansk Skole-
forening, Flensborg, søndag den 29. juni 1924.

Vinterholdet 1951—52

Sommerholdet 1952.

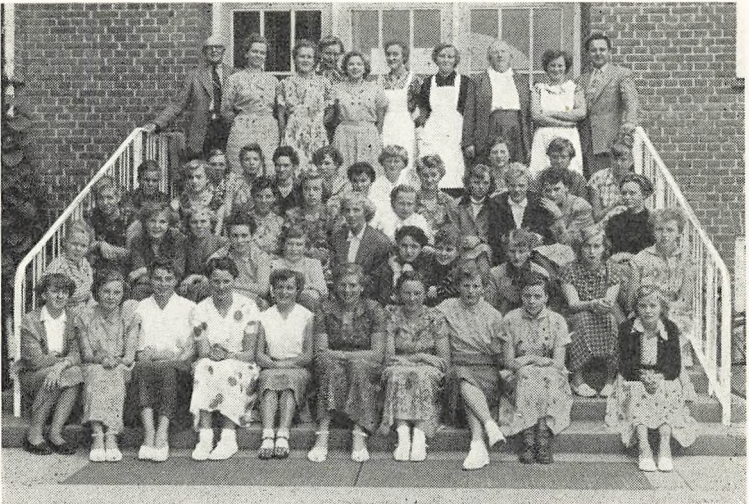
Vinterholdet 1952—53.

Sommerholdet 1953.

Vinterholdet 1953—54.

Sommerholdet 1954.

EN HILSEN til skolen og pigerne!

De røde bygninger, der hæver sig derude i den barske Vesterhavsluft — i det flade og hjemlige grænselandskab, fanges straks af øjet, og vi som har været knyttet hertil, ja i os drager minderne frem, når vi nærmer os den danske ungdomsskole i Højer. — Ikke alene ved synet — men også ofte i tankerne. Minderne trænger sig frem.

Festlighederne omkring indvielsen.

Og vi, som var med det første år i skolens historie mindes i taknemmelighed hin højtidsdag, da flagene gik til tops fra en dansk ungdomsskole for at byde den første ungdom velkommen. Hvor var det festligt at se jer færdes der i de skønne omgivelser. Men midt i forventningen og glæden skød tankerne frem, hvordan mon det ville gå? — Det gik, og er gået endnu bedre siden, og alle, som har været der og stadig er der, skylder den kreds af mennesker „meget“, der påtog sig arbejdet ved at lade skolen blive til virkelighed. Pastor Niensens og hele bestyrelsens utrættelige energi for at få denne takthedens borg rejst, hvor dansk og sydslesvigsk ungdom i dag henter grokraft. Skolens leder og hjælpere er altid på færde — parate til at „gi“.

Gid mange unge må komme der og få sået frø, som kan vokse og senere bære god frugt.

Tiden på skolen lærte mig så meget, og jeg tænker ofte på, hvor var jeg fattig uden min „anden ungdomsskoletid“.

Tak.

Hvor er I henne allesammen?

Som I måske ved, sidder, kører og farer jeg rundt i Haderslev

amt, hvor jeg for halvtredie år siden fik en stilling som konsulent indenfor landboforeningen. Et meget interessant og i allerhøjeste grad afvekslende arbejde. Det går i store træk ud på at øge samarbejdet mellem kvinderne og gennem foredrag, demonstrationer, udstillinger, studiekredse og ungdomsarbejde m. m.

Skolens bestyrelse.

at få udbyttet af og interessen for de for kvinderne vigtige arbejder i hus og hjem forøget.

Man holder møder ude på landet, hvor byerne er samlet i det, man kalder kredse. Disse møder er der gennemsnitlig 8 af om året i hver kreds med forskellige emner, f. eks. i oktober sidste år et emne, som hed „Gave-ideer“. I november fortalte en boligkonsulent om „Hvordan vi bedst skaber harmoni i vore hjem“.

I december har vi julemøder, som former sig på forskellig vis. Ja, der er heldigvis nok at tage fat på.

Og så er det, at man af og til træffer på en Højerpige. Lige midt i et efterårsmøde ser man et kendt ansigt, som f. eks. forleden dag, da jeg var kommet uden for amtets grænse, helt ned til Nybøl ved Sønderborg. Da jeg talte med hende bagefter, for-

talte hun, at sidste vinter var hun i Højer og havde set mig komme farende ind og ud af døren! Af andre gensynsglæder kan nævnes: En dag sidste vinter sad jeg på en parkeringsplads i Kolding og kunne ikke få startet — pludselig kom en køn, lyshåret pige løbende: Haj — goddaw, Mathis! Det var Edith fra Hejls. Ikke set siden.

Metha har haft plads herude på en gård ved Vonsbæk.

I de sidste måneder har jeg været ude i Tove Niensens hjem ved Bevtoft. Jeg var sendt derud af Statistisk Departement for at foretage nogle undersøgelser angående stueindretning og forskellige arbejdsforhold. — Mange gange har jeg mødt Højerpiger, og det er dejligt at møde jer herude omkring.

Med denne hilsen ønsker jeg jer alle, der hvor I er, en glædelig jul og et velsignet nytår.

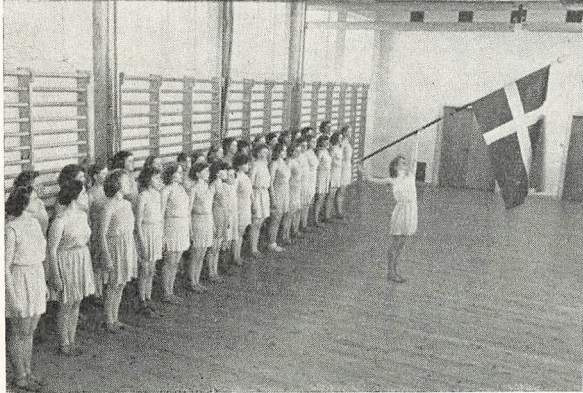
Anne Mathiesen.

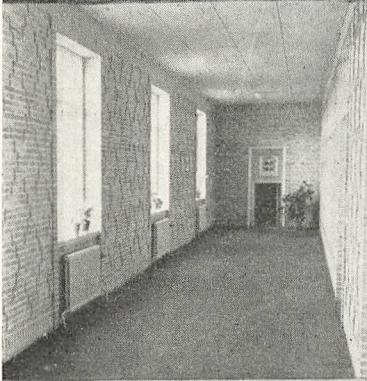
Hver slægt har sit at skulle,
hver tid har sine krav.
Det nye forår blomstrer
på svundne somres grav.
Vi drømmer nye drømme,
de finder ikke ord,
men flyver frit med blæsten
så vide over jord.

Det bruser i vort hjerte,
det synger i vort blod;
men inderst inde ved vi,
vi kendes ved vor rod
og møder, når vi hører,
et stærkt og stille ord:
At størst er den der tjener
og stærkest, den der tror.

Mads Nielsen

Af sangen skrevet til Højerskolens indvielse.

TIL UNGDOMMEN

En rose fin og fager,
der kvæger ved sin vellugt sød,
gror dog, som græs på ager,
mod undergang og død.
Så er vi alle lænket,
fra livet os blev skænket
af jordens moderskød.

I tusind led stred slægter
for ånd og liv mod angst og nød,
og dog vi lidet mægter,
thi livets lov vi brød.
Vor storhed har os fældet,
af hovmod dybt forgældet
vi lyset fra os skød.

Men endnu lever kraften
af guddomsmagtens skaberord.
Som blomst får vækst af saften,
den nærer den, som tror.
Vi har jo kun at tage,
en nåde uden mage
er vist vor arme jord.

En ungdom svag og bange
er plantet i en ulvetid.

Med hadets vuggesange
den fostres op til strid.
Med al vor dybe længsel
vi bryder dette fængsel
af had og vold og nid.

Du unge mand og kvinde,
som nu skal livets prøve stå,
vil trods al ondskab finde,
at ånd ej kan forgå.
Den kraft, som blev os givet
i ordet, som er livet,
vil død af marken slå.

Et løv, som Vinden jager,
så er vor lod på verdens ø.
Med ydmygt sind vi tager
om livets spæde frø.
Vor gerning er at hæge,
de dybe sår at læge,
at elske, tjene, dø.

Mel.: En stille høstlig brusen ...

Med dette digt sender vi vore piger og medarbejdere fra skolens første vinter de hjerteligste hilsener.

Jeg er nu lærer ved en kommuneskole i Rødovre ved København. Arbejdet med børnene synes jeg godt om, og der er gode forhold at arbejde under her. Skolen er helt ny og velindrettet med en tiltalende lærerstab.

Alligevel tænker jeg mangan gang tilbage på arbejdet med jer og andre unge. I det blev mit hjerte dog stærkest bundet. Men der kan måske igen komme tider, hvor man kan få en gerning i højskolens eller ungdomsskolens tjeneste.

Vi har nu to dejlige småpiger, Karen og Kirsten, på henholdsvis 2 og $\frac{1}{2}$ år. For nylig er vi flyttet ind i eget hus, som min far og jeg har opført i sommerens løb. Besøg os, om I kommer på disse kanter. Adressen er: Henrik Cavlings allé 3, Rødovre pr. Vanløse.

Med hilsen til alle skolens elever og venner

Elsø og Henry Hansen.

Hun kom uden tyng, hun kom med fred,
hun kom goden bonde til lise.

Kammeratskab - Medmenneskelighed

Næstekærlighed

Et nyt hold begynder på en skole. Deltagerne er fyldt med forventning. Hvad gælder denne forventning? For nogle udvidede kundskaber, for andre kontakt med de voksne personligheder, der skal være ens lærere, for atter andre en hel række af gode, alvorsfulde, hyggelige eller fornøjelige timer, for *alle* betyder det forventning om kammeratskab. Hvad er så dette på een gang forgudede og misbrugte kammeratskab? Er det blot fællesskabet i kampen mod lærerne? Vi kender den, der pukker på sammenholdet for at fordele sit eget ansvar for en eller anden „streg“ på kammeraterne.

To drenge var blevet de sidste, der kæmpede om sejren i en idrætskonkurrence, de var fra hver sin by, kammeraterne på hver side ventede, at deres mand skulde vinde. Leif var den dygtigste og burde have vundet, men det blev Knud, der fik sejren reddet hjem; men nu gjorde Leif noget, som Knud vidste, han aldrig kunne have gjort. Med et godt og åbent smil kom Leif med udstrakt hånd og sagde: „Til lykke, Knud!“ Knud var i eet nu klar over, at det *kunne* han ikke have gjort. Det var et sandt kammeratskab fra Leifs side.

Kammeratskabet er barnets og de unges sag, men en god kammerat vil meget ofte udvikles til et virkeligt medmenneske. Ved medmenneskelighed forstås først og fremmest det, at vi mennesker fra skabelsens begyndelse ikke er sat alene ind i denne verden, at så godt som alt, hvad vi møder i livet, er vi fælles med andre mennesker om. I virkeligheden gælder det hele verden og ikke blot det hus, der bærer indskriften, som står over en af vort lands store børneforsorgsinstitutioner: „Hjælpes ad“.

To af grundpillerne, hvorpå medmenneskeligheden må bygges, er *fælles ansvar* og *tillid til hverandre*. Hvor meget bedre kunne verden ikke have set ud i dag, hvis der havde været gensidig tillid mellem øst og vest. Hvor man skyder ansvaret over på andre, svigter man det at være medmenneske. Hvor man er skeptisk og nærer mistillid til et andet menneske eller et andet folk, er man ikke medmenneske. Hvor man i det hele taget på nogen måde bygger skel af den ene eller den anden art, svigter man sit medmenneske. „Vi er ikke brødre nok“, som en dansk forfatter har sagt det.

Er det ikke det, den hellige skrift kalder næstekærlighed? Nej! Næstekærlighed er noget mere, og samtidig er grundlaget for dette forhold et andet. Noget mere er næsteforholdet, fordi det betyder offer, måske offer til døden, for et andet menneske. Og udspringet er et andet eller een anden, nemlig Gud. Een har levet sit liv i næstekærlighed: Jesus af Nazareth, ham der sagde: „Gå hen og gør ligeså“, og vi svarer med den unge mand: „Det er umuligt“. Ja, for os, men ikke for Ham, der sagde det.

Måtte Højer ungdomsskole være et sted, hvor alle I, der har været elever her, og alle, der bliver det engang, må opleve kammeratskabet således, at det kan føre jer ind i medmenneskeligheden, så det *ikke blot* bliver et minde, men gør os til medmennesker i vort forhold til samfund, land og folk, på det sted hvor vi har vort danske arbejde. Kun dér kan det høres, at der er noget endnu større, der har krav på os og på hele vort liv, han for hvem alt er muligt.

Når hjertets ager
livsord modtager,
vi alt hernede det forår smager
som ældes ej.

(Jak. Knudsen 1907)

Hjertelig hilsen

Mogens Barfod.

EN HILSEN

Kære piger! — Rigtig mange tak for den tid, I var her, blot kan man sige, det varede for kort. Bedst som vi havde lært at kende og forstå hinanden, lært at arbejde sammen, så måtte vi skilles, men det er jo livets gang, hvor vi så end færdes.

Der kommer et nyt hold, hvoraf nogle for første gang skal prøve vingerne, og det må de hjælpes til. Alt imens går tankerne tilbage til de dygtige, der rejste.

Hvad skal der nu blive af dem? Hvilken vej vil de gå?

Alle er hjulpet på vej hjemme fra og ved, der er noget, der er rigtigt, og noget, der er forkert — noget, der er godt, og noget, der er ondt, og ved, at de gang på gang selv skal træffe valget. Det er ingen sag at gå vejen, der er sumpet og bundløs, men derved bliver livet farveløst og trangt.

Jeg har flere gange set granklædte bjergskråninger — og undret mig. Der står granerne i tusindvis op ad bjergets sider, og hver eneste een er rank og vokser lige op mod himlen!

Og jeg har set små landsbyer næsten hage sig fast på bjergsiderne; midt i klyngen af småhuse står kirken, og tårnet peger

opad! Ofte så jeg en ensom kirke højt oppe på fjeldet, synligt viden om. Det fik mig til at tænke på de menneskers stræben opad, der byggede kirken. Man kan få hjælp af graner og kirketårne på sin egen vandring.

Gid I på jeres vandring må finde den vej, der kan give jer en oplevelse, og være een af dem, der stadig vil noget, stadig stræber efter at komme frem; selv om der er langt, til målet er nået, så blot være på vej.

En tak til de elever, der deltog på landstævneholdet. Jeg var glad for at se jer møde op, og I gjorde jeres til, at det gik så godt. — Rigtig god og glædelig jul og godt nytår ønskes jer alle!

Lisbeth Odg. Sloth.

Søde Jesus, Davids rod,
kæmpestærk og barnegod!
Kongesøn fra englehjem!
Frelser født i Betlehem!
Du, som giver nytår bedst!
kom herind og vær vor gæst!
gør en liflig julefest!

Grundtvig.

TEKNIK OG MENNESKE

Man taler så meget om, at det er en vanskelig tid, vi lever i, en brydningens og materialismens tid, en tid, hvor mennesker kun tænker på at få det materielt og økonomisk godt. Den ældre generation og folk af den ældre generation, som står i oplysningens og det kulturelles tjeneste, klager over, at mennesker ingen åndelige og kulturelle interesser har. Det er, som om Gud er blevet borte for mennesker — eller ingen betydning har, mener de. Det, der drejer sig om det menneskelige: menneskets indre værd, de åndelige værdier som at have et livssyn, et ståsted, at være rodfæstet rent menneskeligt, det er mindre væsentligt end det at have det økonomisk godt.

Jeg mener, vi må give de ældre ret i, at vi lever i en materialistisk tid, der er kold, nøgtern og forstandspræget. Det åndelige liv har trange vilkår, og vi må vist indrømme, at den „åndelige dovenskab“ er stor i vor tid.

Åndløsheden og materialismen har sat sit præg på os alle.

Der er vel næppe nogen tvivl om, at den moderne tekniks gennembrud er den største omvæltning, der er sket i menneskehedens liv, så langt vi overhovedet kender historien tilbage. Denne omvæltning er den store revolution i menneskets ydre og indre liv; for vi kommer jo ikke udenom, at menneskets tilværelse er blevet kolossalt forandret i løbet af de sidste 50 år.

Det er f. eks. den moderne teknik, der har ændret krigene fra at være små skærmysler mellem kongeriger og hertugdømmer til krige, hvor så godt som hele verden er tvunget til at være

med; og det er den moderne teknik, der ved anvendelse af flyve-maskiner, tanks og krigsskibe har forstørret krigens omfang og hurtighed overordentligt. Det er den moderne teknik, der har sprængt og forandret familietilknytningen for tusinder af mænd og kvinder, både dem, der hver morgen forlader deres hjem for at arbejde på fabrikken, og dem, der drysser arbejdsløse om på gaden og i hjemmene.

I denne forbindelse vil jeg gerne nævne to ting inden for teknikken. Jeg kan ikke komme bort fra, at to tekniske vidundere som radio og film, hvor gode de end er som oplysende faktorer for mennesker både på den ene og anden måde, også kan være og er farlige faktorer for mange rodløse sjæle, jeg gentager: for rodløse sjæle!

Hvis mennesker — og især de unge — ikke i hjemmet, i skolen og blandt gode venner har mødt noget af det, som vi har brug for rent menneskeligt, det, som vi kalder livsværdierne, og har lært at skelne lidt mellem godt og ondt, sandhed og løgn, rent og urent — har de ikke lært det, så mener jeg, at der er en vis fare ved radio og film.

Vi må være på vagt, når vi lytter til radioen og går i biografen, vi må lytte og se med kritiske øren og øjne, for ikke alt er godt, hvad vi hører og ser der. Der er nemlig den fare, at det ofte bliver noget ensidigt, det vi lytter til i radioen. Er det ikke meget tit sådan for os unge, at vi kun lukker op for det, som er underholdende: dansemusik, Gøglervogn, Lørdagsmik o. s. v.? Jeg mener ikke, at det behøver at være skadeligt at lytte til det; det kan være festligt, og man trænger så sandelig også til at høre den slags ting af og til, ellers ville livet blive alt for ked-sommeligt. Men det er fordømmende og tomt altid kun at blive underholdt. Det er jo nemlig kun den ene side af vort menneskeliv; vi må også have noget for tanken.

Her er der en fare ved radioen, idet det let bliver sådan, at vi kun lukker op for at blive underholdt, og så snart der så kom-

mer noget, som har bud til hjertet og alvoren, så skynder man sig at lukke eller dreje om på en anden station. Det farlige er denne ensidige lytten.

Nu har jeg nævnt dette med radioen, og mange af jer mener ganske givet, at jeg er altfor hård og helt forkert på den. Men det, som jeg gerne vil have frem og advare imod, det er det, at man skal passe på ikke at blive ensidig. — Det er ikke bare i forholdet til radioen, at det kan være farligt; det er også galt, når man f. eks. kun går i biografen for at se Tarzan-film, Fy og Bi eller seksualfilm, og ligeså tomt bliver det, når man ensidigt dyrker fodbold som den eneste interesse. Sådan kunne jeg nævne mange andre ting, som ved ensidig dyrkelse nemt bliver tomt og nedbrydende for karakteren.

Når jeg til indledning har skrevet noget om teknikkens nedbrydende kræfter, så er det, fordi jeg mener, at teknikken har en stor del af skylden for, at mennesker af i dag er åndløse og åndeligt uinteresserede.

Vi kommer ikke udenom, at den moderne teknik har revet tusinder af fine rødder over, hvorved det enkelte menneske dels var knyttet til andre mennesker i familiens, bedriftens og sognets fællesskaber, dels var knyttet til århundreders tradition. Man kan vel næppe nævne noget menneske på jorden, som ikke i et eller andet forhold har fået sit liv væsentligt ændret gennem den moderne teknik.

Foreløbig har denne revolution afstedkommet en umådelig uro og et umådeligt kaos. Man ser det i malerkunsten, hvor man eksperimenterer i mange retninger og med mange opfattelser, lige fra det helt klare til det helt abstrakte og uforståelige. Det samme gælder for litteraturens vedkommende, hvor er den ikke de sidste år blevet kritiseret for at være uforståelig! Man kan se det på ungdommens uro og oprør mod traditionen og hjemmene; man kan se det på nye vaner og modesager, som med stormvindens fart suser ind over gamle samfund og på få år nedbryder

gamle moralske sædvaner. — Tænk på, hvad mange hjem i byen er blevet til for de unge: et pensionat, hvor man spiser og sover, og vi herude på landet skal ikke prale med, at her er det gudskelov anderledes, for byens problemer er efterhånden også trængt ud til os.

Der er ikke noget mærkeligt i, at vor tid har fremkaldt kulturpessimisme hos mange mennesker, forvirring hos endnu flere og magtesløshed hos de fleste. Man forstår digteren Nis Petersen, når han i denne opløsningens, fortvivlelsens og ondskabens verden i dybeste nød kan spørge:

„Er der mennesker, som endnu beder
— for eksempel blot hundrede
fordelt i England, Frankrig, Tyskland, Skandinavien
— altså ikke folk, som kan sige bønner,
dem er der rigeligt af;
men folk, som kan skribe dem — råbe dem
i deres sjæles forfærdelige gru ...
Altså ikke fem minutter om morgenen:
„— Herre, tak for søvn og hvile!“
— og andre fem om aftenen:
„— ske dig tak for sol og helse!“
Løfter der sig endnu stemmer
skælvende og oprejste i forvirringen,
eller drukner alt i larmen?“

Og digteren Halfdan Rasmussen, som også har oplevet tidens rodløshed og set menneskers angst og flugt fra livet, kan bede sådan:

„Lad mig stå som barn påny,
når vredens skål er tømt.
Gør mig eet med jordens børn
og alt, hvad de har drømt.

Skænk mig mørke fuldt af fred
og dage uden flugt.
Før mig ind til mennesket,
før livet er forbrugt.“

Nu har vi engang fået teknikken, og vi kan ikke undvære den, og vi er da også allesammen enige om, at vi gennem den har fået så mange vidunderlige hjælpemidler. Den har lettet arbejdet for masser af mennesker, og den har givet os så mange bekvemmeligheder, som vi ikke skal og ikke kan undvære; men så må vi også udnytte den på rette måde. Det mest fortvivlede er, at teknikken er blevet vores afgud. Den har gjort det muligt for ethvert dansk menneske — når det ellers vil arbejde og kan få arbejde — at leve økonomisk ordentligt, men den har også gjort os til materialister. Vi lader teknikken beherske os. Det burde være os, som beherskede den.

Det er ikke nok, at mennesker har det materielt godt; det skaber ikke lykke alene. At være menneske er det første og største. — Og for at kunne vokse menneskeligt og leve som mennesker „skabt i Guds billede“ må vi også have „åndelig føde.“

Hvis vi derfor altid kun er ude efter at blive underholdt, så sker der ikke noget med vor menneskelige vækst, og så bliver vi aldrig til ansvarsbevidste mennesker, hvilket jo dog er det vigtigste af alt.

Her kan I unge være med i arbejdet, for at denne vækst kan ske; for der kommer jo en dag — ja, for nogle af jer er den kommet — da I må være med i samfundet og tage ansvar ikke blot for jer selv, men også for det hjem, I stifter — og der er meget andet, som I må tage ansvar og være medansvarlige for. — Derfor må I og vi alle være rustede til den kamp, som altid har stået, og som altid vil stå: kampen mellem liv og død, kampen mellem materialisme og menneske!

For at kunne være med i denne kamp, må vi være åbne og modtagelige for de åndelige og folkelige værdier, som giver væksten, den indre vækst og styrke; thi der skal megen sjælsstyrke og åndelig kraft og mod til for at bære de ansvar og tunge byrder, som bliver lagt på os i vort menneskeliv.

En glædelig jul og et godt nytår
ønsker jeg hermed alle gamle elever!

Jens Andersen.

Din gerning skal vidne for dig. Din høire hånd
skal ikke visne i hansker og gylne bånd!
Hold ordet hellig, ti vit at ordet er ånd!

Vi reiser tomhendt en dag. Du skal også avsted.
Berike ditt hjerte, så du kan ha noget med!
Vær tro mot din ungdom, så du kan gå bort i fred!

(Arnulf Øverland.)

Ordsprog

Dråben huler stenen.
Modet tabt, så er alting tabt.
Brænd ikke huset af, før fjenden kommer.
I mørke ser man en lille gnist.
Det er ingen sag at holde den dør lukket, ingen banker på.
Borg gør sorg.
Det er bedre at vende om end at køre vild.
Barnet er mandens fader.
Dannekvinde slider mer' af sin hynde end af sin kåbe.
Dannemands løfte er dannemands gæld.
Altid standser skvalder for god kvindes dør.

Ordsprog optegnet på Angel omkring 1860:

Venn de katt ut is, so spælen de mys op 'e bank.
Dat's nig all gold, vat glænst.
Dat kommt nig an op en wyrst in de slagttid.
Vard en dør tomakt, so geit en anner en vedder åpen.
Lissom dé ver øjt i æ skov, vé der o svår.
Ën ver gammel, før én ver klog.

ET GAMMELT FOLKEEVENTYR

fortæller følgende: En mand havde fire sønner, der til faderens store sorg aldrig kunne enes, men altid lå i strid med hinanden. Faderen blev imidlertid syg, og da han følte, han ikke kunne leve, lod han sine drenge kalde til sig, idet han bad hver medbringe to pilekviste. Da de alle var samlede ved faderens dødsleje, bad han hver enkelt af dem prøve at knække den ene af de to kviste, de havde. Dette lod sig uhyre let gøre, og sønnerne så ængsteligt på faderen; de frygtede, at sygdommen havde skadet hans forstand. Men derefter tog den gamle de fire ubrudte kviste, lagde dem sammen i et bundt og bad nu de forskellige prøve at knække bundtet. Alle prøvede, men ingen var i stand til det. Da sagde faderen: „Hvad der gælder for kvistene, gælder også for jer. Alene knækkes I let, men står I sammen, kan ingen overvinde jer“. Sønnerne forstod ham og holdt fra nu af sammen.

Dette lille eventyr kan til en vis grad illustrere forholdet mellem de nordiske lande. Skønt de er nærbeslægtede folk, har danskere og svenskere gennem århundreder kæmpet forbitret med hinanden. Danskerne har med ingeniørlig blid hånd før i tiden styret Norge, Island og Færøerne, og i visse kredse af befolkningerne i de pågældende lande, hersker der stadig en bitter stemning mod alt dansk. Herhjemme er vi heller ikke gode til at glemme gammelt nag. Vi har alle truffet folk, der „ikke kunne lide svenskerne“. Spørger man disse folk, hvorfor de ikke kan lide svenskere, bliver svaret gerne ret sagt. En af de

dybere liggende årsager til uviljen mod de stakkels svenskere er kanske en vis underlegenhedsfølelse overfor broderfolket, en følelse, hvis begyndelse måske allerede kunne mærkes i 1658, da Sverrig vandt den sidste runde af den århundredgamle magtkamp mellem de to lande ved at tage de skånske landsdele — en kamp i hvilken Sverrig også i dag hævder sin overlegenhed ved at slå os grundigt i diverse landskampe.

Men trods al strid mellem de nordiske lande har der altid levet en følelse i de forskellige folk, at de havde noget fælles, en følelse, der skønt den til tider har været svag, aldrig har været slukt. Vi har i alle de nordiske lande været os slægtskabet bevidst, ligegyldigt hvordan forholdet var mellem brødrene indbyrdes. Denne nordiske bevidsthed gav sig udslag i de mange frivillige, der fra det øvrige Norden meldte sig til den danske hær i krigen 1864, den viste sig under Finlands krig med Sovjetunionen i 1940, i Sverrigs hjælp til Danmark og Norge under og efter krigen, i „Danskehjælpen“ til Norge efter krigen og sidst, men ikke mindst i det omfattende nordiske samarbejde, der i de sidste år er blevet indledt på mangfoldige områder; for eks. pasfrihed, arbejdsfrihed, nordisk råd og evt. fælles toldområde.

I en tid, hvor to — tre stormagter spiller et farligt spil med de små lande som brikker, er det nødvendigt, at de mindre nationer indleder et samarbejde for dog at kunne hævde sig en smule. Et enigt Norden, der står samlet i alle vigtige spørgsmål, vil måske være det eneste, der i fremtiden kan bevare de nordiske lande som frie, selvstændige nationer.

★

Jeg sender hermed alle mine bekendte blandt de gamle elever de bedste hilsener og ønsker dem en glædelig jul og et godt nytår.

Jens Mollerup Hansen.

Så står vi igen over for julen

Nogle menesker mener, at julen kun er børnenes fest; men det er ikke rigtigt. Julen er en gave til os alle. Midt i vor forjagede tid må og skal vi ha' tid til at standse op, når det bliver jul.

Julen er mindernes tid, tænk på barndommens jul. Husker I de hvide gader og veje — husker I lygtens skær over sneen? Husker I kirkeklokken, når den ringede sammen til gudstjeneste juleaften i skumringen? Husker I forventningen efter risengrøden og gåsestegen, når døren skulle gå op ind til juletræet?

Og forud for selve julen!

Det begyndte en hel måned før jul, da vi tændte det første lys i adventkransen. — Så kom rengøring, slagtning, bading og julestadsen, som skulle efterses og fornyes. Vi havde travlt med julegaverne i al hemmelighed. Og da julegodterne skulle laves, havde mor ikke fred i køkkenet! — Alt dette kaldte på familie-sammenholdet og spændte forventningerne.

Således var det dengang, og således er det til dels i dag.

Vi, der nu er voksne og har oplevet barnets jul, skal prøve at skabe juletraditioner for vore børn. Vi må ikke glemme, at det, der glædede os selv dengang, også vil glæde børn nu.

Ja, kære vinterpiger, det er lidt af mine tanker, og jeg mindes med glæde de juleforberedelser, vi havde sammen til julen 1952.

Nu er I spredt vidt om. Jeg håber, I har det godt og må forstå at holde jul, hvor I så end må være. Man kan vende op og ned på mangt og meget i verden; men fortællingen om barnet, der

blev født julenat og lagt i en krybbe, er stadig den skønneste, vi kender.

Jeg er nu gift, som I sikkert ved — og bor mellem Fredericia og Snoghøj, ved det dejlige Lille Bælt. Vi har et nyt hus, og det bedste, huset rummer, er lille Jørgen, som snart er et år. I kan tro, han er dejlig, jeg ville ønske, at I kunne se ham.

For ham vil vi i år tænde vort juletræ.

★

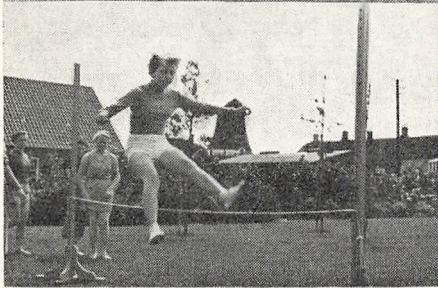
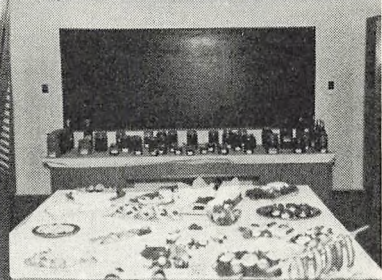
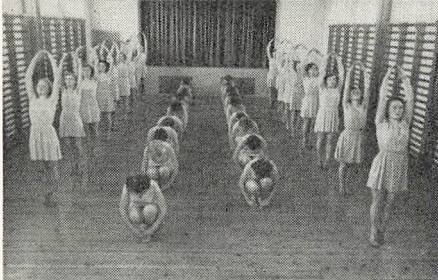
Mine bedste tanker og ønsker om en god jul og et lyst og lykkebringende nytår.

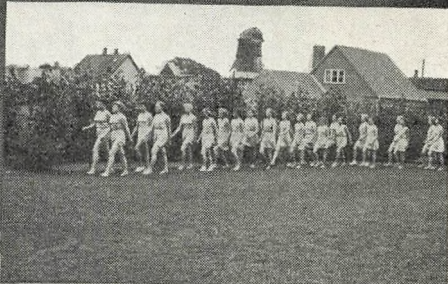
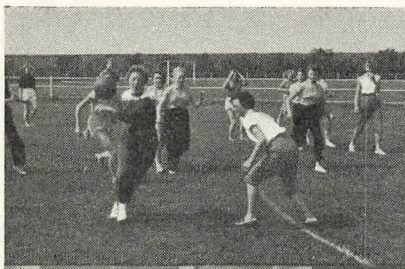
Erritsø i november.

Jeres Inger Nielsen (f. Lauritsen)

Så gro min dreng,
min glade knægt,
med bæk og eng
og blæst i slægt.
Bliv ren af sind, gå syngende til kampen.

Mads Nielsen
Af „Min dreng, voks op.“

Kære gamle elever

Her på skolen har vi lige begyndt med et nyt hold. Det får mig til at tænke på det første hold, jeg begyndte med, sommerpigerne 1953. I var skyld i at jeg straks blev glad for arbejdet her, da de første vanskeligheder var overstået. Her vil jeg gerne sende jer en hilsen med tak for den sommer. Den rummer mange gode minder.

Opskrifter vil jeg spare jer alle for i denne omgang, dem synes I jo, at I fik nok af, mens I var her. Men alligevel vil jeg holde mig inden for mit fag.

Ordene „husligt arbejde“ siges tit lidt hånligt af nogle mennesker, men ikke desto mindre er det et arbejde, som de fleste piger kommer til at stå overfor engang, selv om lyst og interesse går langt udenom. Nogle synes, at så almindelige ting som at lave sovs og koge grød, det kommer helt af sig selv, den dag man står overfor det, men de, der tænker det, er meget dårligt stillede den dag, da de har ansvaret for deres eget hjem.

Man kan let gå og drømme sig til, hvordan alt skal være den dag, man selv skal bestemme, men der kræves meget mere af en husmoder, end de fleste unge tænker — ikke alene at hun skal kunne lave god mad —, der er utallige pligter og opgaver, der ligger foran dem, der selv skal stifte hjem.

Hjemmets økonomi afhænger for en stor del af husmoderen. Netop der ligger et af de store ansvar, og der er det godt at samle erfaringer, også før man skal klare den sag, og det får I kun ved at følge med, og hele tiden være vågen i det daglige arbejde — som I også siden hen nødvendigvis må det.

Selv om man har andet arbejde, er det ikke umuligt også at dygtiggøre sig indenfor det huslige, enten man bor hjemme, eller ude hos fremmede. Man kan lære alle steder hvor man kommer hen.

Husligt arbejde er langtfra kedeligt. På et kontor eller lignende, skal der skrives og regnes hver dag. „I huset“ kan man selv sørge for forandring og selv passe på at forene det kedelige arbejde med det mere spændende. Begge dele findes, det kommer vi ikke udenom, men hvem kan sige sig fri for at blive udsat for kedeligt arbejde indenfor andre erhverv, det er vist meget få.

Jeg vil opfordre Jer til at dygtiggøre jer, så I ikke står uden erfaringer den dag det gælder, derfor kan I godt få tid til at have andre gode interesser, som udvikler og giver glæder. I vil møde mange hindringer og blive udsat for skuffelser, men den slags er til for at overvindes, ellers blev livet alt for trivielt. Det er en tilfredsstillelse for os selv, når vi er i stand til at overvinde det, der kan komme i vejen for os, på den ene eller anden måde.

Hermed sender jeg alle gamle elever mange hilsener med ønsket om en glædelig jul og et godt nytår.

Agnes Myrup Andersen.

Forposten kalder, og frit uden frygt skal vi svare.

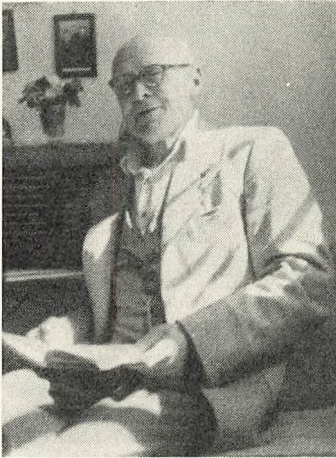
Fra „Den blå Sangbog“.

Har folket ej kvinder,
der klarøjet mer'
kan værne om minder
og ved, hvad der sker?
Er moderen segnet,
der sang for sit barn,
er salmerne blegnet
for døgnvisens skarn?
Vil ungdom sig *nøje*
og tiderne føje,
se uånd ad ageren gå?

Jørgine Abildgård

Af „Til det unge Danmark“

1933

*Der var mange.
der hjalp i de
3 første år.
Karl King var
her hele tiden
og er her endnu.*

*Anna Matthiesen, Virkelystvej 1, Haderslev.
Else Hansen, Henrik Cavlings Allé 3, Rødovre, Vanløse.
Henry Hansen, Henrik Cavlings Allé 3, Rødovre, Vanløse.
Ragnbild Mikkelsen, g. Velling, Ilshøj, Øster Tørslev.
Agnes Mikkelsen, p. t. Rosinfelt, Tønder.
Signe Iversen, g. Petersen, Abild mark, Tønder.
Kathrine Johansen, g. Mikkelsen, Rønshovedvej 55, Vinding-
land, Vejle.
Hedvig Lauridsen, No st.
Ingrid Clausen, „Langbjerg“ pr. Hovslund.
Annelise Lauritsen, g. Gram, Kolsnaplund, St. Nustrup.
Tove Clausen, Skolen, Møgeltønder.
Kathrine Bossen, g. Rodenberg, Møgeltønder.
Inger Lauritsen, g. Nielsen, Erritsø, Fredericia.
Marie Staugård, Felsted mark, Felsted.
Karla Melgård, Uge, Tinglev.
Alice Dahl, Sjælland.
Bertha Bossen, Ballumvej, Højer.*

Ingrid Christiansen, p. t. Snøghøj Gymnastikhøjskole, Fredericia
Annelise Schmidt, Sdr. Sejerslev, Højer.

Kristian Østergård Sørensen, Kommuneskolen, Højer (nu gift
m. lærerinde frk. Østergård).

En af de mange skriver brev hjem.

Elever:

Vinteren 1951-52: 36 — Sommeren 1952: 33:

Vinteren 1952-53: 49 — Sommeren 1953: 43

Vinteren 1953-54: 44 — Sommeren 1954: 41

Lejrskoler:

September 1953: Emdrupskolen, Marie Kruses skole, Nørre
Gymnasium, alle 3 København.

September 1954: Læssøegades skole, Aarhus (50) — Em-
drupskolen, Kbhv. (50) — Nørre Gymnasium, Kbhvn. (60) —
Friserbjergskolen, Flensborg (43).

Kursus:

Hvert år „*Koneferie-kursus*“ sidst i september, endnu kun med 12—14 deltagere, festligt og godt, især fordi „konerne var, som de var“. Vi har i sinde at fortsætte med dette kursus hvert år i dagene lige forud for „*Vesteregns Efterårsmøde*“, der ligger sidste søndag i september og den forudgående lørdag.

Folmer og Bodil Christiansen, Kristian og Cecilie Østergård Sørensen, Agnete Nielsen, Karl King, Ellen Carstensen, Maja Bjerrum, Ingeborg Ebsen, fru Bodil Bang og Signe Mathiesen sender hilsener til gamle kendinge blandt Højerpigerne.

Vinterelevmøde

afholdes søndag den 27. februar 1955.

Sommerelevmøde

afholdes søndag den 14. august 1955.

Kom fra morgenstunden af. Gymnastikdragt, kage og aftensmad medbringes. Middagsmad kan købes på skolen.

Skriv om deltagelse i møderne på åbent brevkort til skolen i god tid.

Skolens *årlige generalforsamling* ligger i juli. Dagen bekendtgøres i dagbladene.

Koneferiekursus: 22.—25. september 1955.

Vesteregns efterårsmøde: 24.—25. september 1955.

Elevforeningskontingentet er 3,50 kr. årligt.

Det indsendes straks efter modtagelsen af årsskriftet på det i bogen indlagte nummerede girokort til skolens postgironummer 87650. Mange af skolens sydslesvigske elever er her i landet i pladser eller på skoler; for jer ordnes det jo nemt med betalingen. Og ellers kan sydslesvigere indsende beløbet til skolen, så snart de kommer på besøg i Danmark.